

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๖๕

นุชนภา รีนอบเชย
อดีตที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

การมีผลใช้บังคับ

- ▶ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป
- ▶ ใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

สาระสำคัญของเกณฑ์ฉบับนี้

- ▶ นิยามของอาจารย์ที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในหลักสูตร
- ▶ การแบ่งกลุ่มหลักสูตร(ป.ตรี)
- ▶ รายละเอียดต่าง ๆ เช่น
 - ❖ โครงสร้างหลักสูตร(ป.ตรี)
 - ❖ การเข้าศึกษา(ป.ตรีต่อเนื่อง ป.ตรีก้าวหน้า)
 - ❖ คุณสมบัติและคุณสมบัติอาจารย์
 - ❖ เกณฑ์สำเร็จการศึกษา
 - ❖ ระยะเวลาในการศึกษา

นิยามอาจารย์

- ▶ อาจารย์ประจำ : อาจารย์/ผศ./รศ./ศ. และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันกำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
- ▶ อาจารย์ประจำหลักสูตร : อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันเห็นชอบหรืออนุมัติ และทำหน้าที่สอน และค้นคว้า วิจัย ในสาขาดังกล่าว(ไม่จำกัดจำนวน ชั่วได้)

นิยามอาจารย์

- ▶ คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่นแต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

นิยามอาจารย์

- ▶ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร : อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร และต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา (กำหนดจำนวน ชั่วโมงไม่ได้)
- ▶ อาจารย์พิเศษ : ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

นิยามอื่น ๆ

- ▶ การตกลงร่วมผลิต : การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ
- ▶ ประสพการณ์ด้านปฏิบัติการ : การทำงานร่วมกับสถานประกอบการ โดยมีหลักฐานรับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือหลักฐานรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

นิยามอื่น ๆ

- ▶ **องค์กรภายนอก** : สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น ๆ หรือเป็นหน่วยงานราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น
- ▶ **หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัทดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา**

ปรัชญาและวัตถุประสงค์

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

▶ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ

▶ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ โดยผ่านการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.25๖๕ (ประเด็นอาจารย์)

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและ หลักสูตรปริญญาตรี(ต่อเนื่อง)	
๑. มาตรฐาน ความสามารถ ภาษาอังกฤษ อาจารย์ประจำ ที่รับเข้าใหม่	ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถ ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่สภา สถาบันกำหนด		เน้นการทดสอบด้านการอ่าน เขียน พูด ระดับใช้งานได้

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.25๖๕ (ประเด็นอาจารย์)

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)	
๒. อาจารย์ประจำหลักสูตร	อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรที่เปิดสอน		
• จำนวน	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด	
• วุฒิการศึกษา	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา อหุโลมให้บุคลากรขององค์กรนั้นมีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า ๖ ปี
• ผลงานทางวิชาการในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง	๑ รายการ	๑ รายการ	เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิต ใช้ประสบการณ์ได้ สำหรับบุคลากรของสถาบันร่วมผลิตที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)	
๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	อาจารย์ประจำหลักสูตร มีภาระหน้าที่ในการบริหาร/พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินและการพัฒนาหลักสูตร		<p>กรณีจัดให้มีวิชาเอก ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน</p> <p>กรณีร่วมผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีอาจารย์ประจำสถาบันเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน <p>หลักสูตรทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ ใน ๕ คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ - หากจัดให้มีวิชาเอก ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน และมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ ๑ ใน ๓
• จำนวน	๕ คน	๕ คน	

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 (ประเด็นอาจารย์)

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)	
<ul style="list-style-type: none"> วุฒิการศึกษา 	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา อนุโลมให้บุคลากรขององค์กรนั้นมี คุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมี ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า ๖ ปี
<ul style="list-style-type: none"> ผลงานทางวิชาการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง 	๑ รายการ	๑ รายการ	เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิต ใช้ ประสบการณ์ได้สำหรับบุคลากรของ สถาบันร่วมผลิตที่ไม่ใช่ สถาบันอุดมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 (ประเด็นอาจารย์)

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)	
๔. อาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน		<ul style="list-style-type: none"> - เฉพาะหลักสูตรร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา อนุโลมให้บุคลากรของสถาบันร่วมผลิตที่มีวุฒิปริญญาตรี แต่ต้องมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า ๖ ปี - สำหรับอาจารย์ปัจจุบันที่มีคุณวุฒิ ป.ตรีหรือเทียบเท่าและทำหน้าที่สอนมาก่อนหน้านี้ อนุโลมให้ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนในสถาบันเดิมต่อไปได้
• วุฒิการศึกษา	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	ป.โทหรือเทียบเท่า หรือ ผศ.	

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 (ประเด็นอาจารย์)

ประเด็น	ปริญญาตรี		หมายเหตุ
	วิชาการ	วิชาชีพหรือปฏิบัติการและหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)	
<ul style="list-style-type: none"> อาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาจารย์พิเศษ 	<p>ไม่มีคุณสมบัติข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบัน</p>		<p>หากรายวิชาใด จำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ</p>

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

- ▶ **ให้อำนาจสภา กำหนดกิจกรรมการเรียนอื่นใดที่สร้างการเรียนรู้เพิ่มเติม การนับเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาค การศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต**
- ▶ **กำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวน หน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ไม่มีการกำหนด ระยะเวลาสูงสุด**

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

- ▶ เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และ**ต้องบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี**
- ▶ การพ้นสภาพ โดยไม่สำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

- **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป** หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

- ▶ **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป** สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไป ในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มี จำนวนหน่วยกิต รวม **ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และต้องแสดง การวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียน** ที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

- ▶ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา **กรณี ปริญญาตรี(ต่อเนื่อง)** จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า **ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด**
- ▶ **ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามที่สภาสถาบัน อุดมศึกษากำหนด**

ประเด็นอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

**** สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว**

**** สป.อว. จะต้องเผยแพร่หลักสูตรที่ให้ปริญญา ของสถาบันอุดมศึกษาให้กับประชาชนทราบเป็นการทั่วไป**

**** กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565**

ขอขอบคุณ